

ЕКОЛОГИЧЕН КАЛЕНДАР 2026

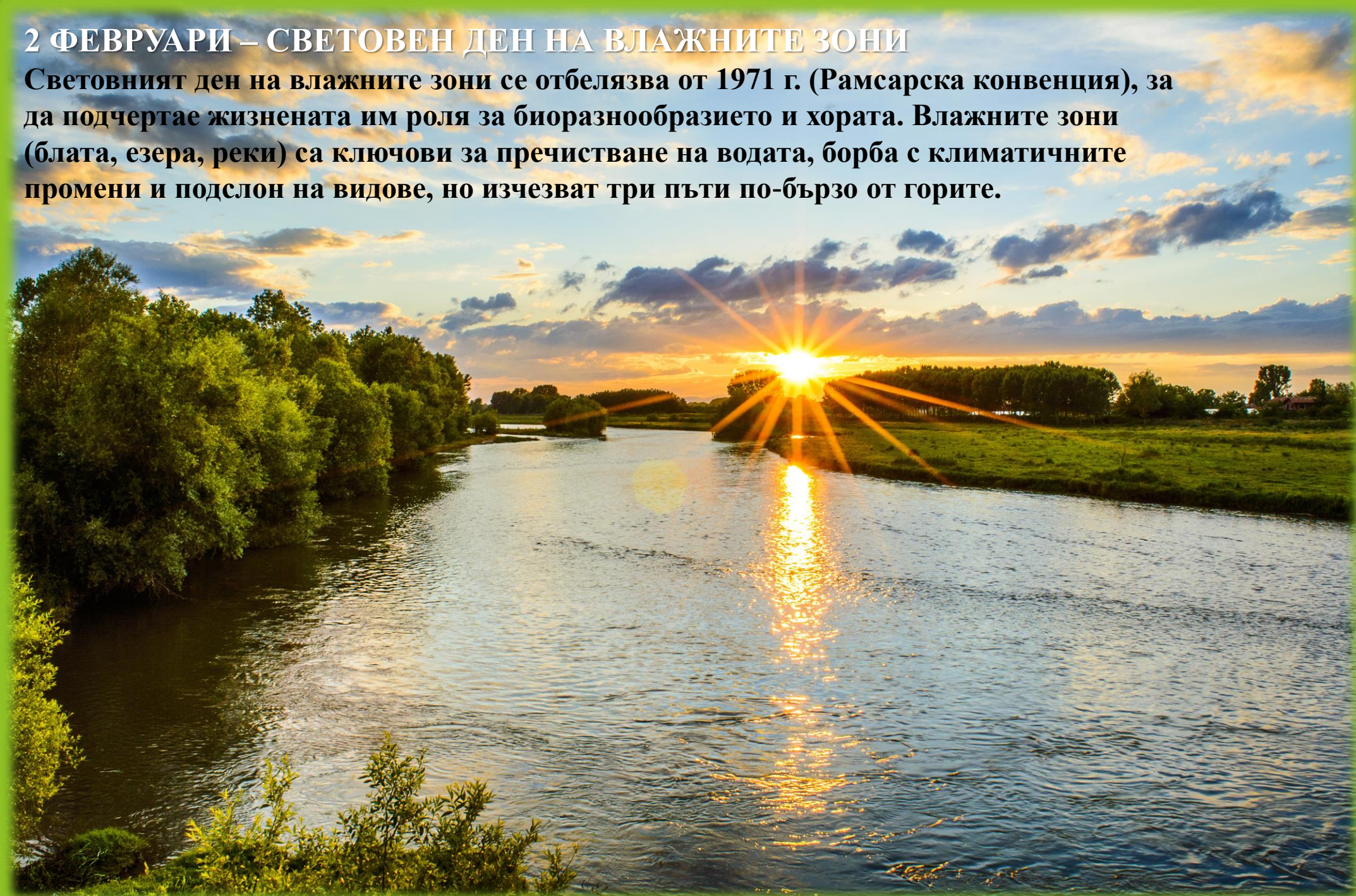
26 ЯНУАРИ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ЧИСТАТА ЕНЕРГИЯ / ДЕН НА ЕКОЛОГИЧНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Международният ден на чистата енергия се отбелязва на 26 януари по инициатива на ООН. Този ден цели да повиши осведомеността за прехода към възобновяеми енергийни източници (слънце, вятър, вода), намаляване на емисиите и постигане на устойчиво, екологично бъдеще за планетата. Датата съвпада с основаването на Международната агенция за възобновяема енергия (IRENA) през 2009 г.

2 ФЕВРУАРИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ВЛАЖНИТЕ ЗОНИ

Световният ден на влажните зони се отбелязва от 1971 г. (Рамсарска конвенция), за да подчертае жизнената им роля за биоразнообразието и хората. Влажните зони (блата, езера, реки) са ключови за пречистване на водата, борба с климатичните промени и подслон на видове, но изчезват три пъти по-бързо от горите.

3 МАРТ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ДИВАТА ПРИРОДА

Световният ден на дивата природа (World Wildlife Day) се отбелязва ежегодно на 3 март от 2014 г. насам, след решение на ООН от декември 2013 г.. Датата е избрана, тъй като съвпада с подписването на Конвенцията за международна търговия със застрашени видове (CITES) през 1973 г., целяща опазване на дивата флора и фауна.

5 МАРТ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Световният ден на енергийната ефективност се отбелязва от 1998 г. Целта е повишаване на осведомеността за използване на по-малко енергия за услугите, намаляване на вредните емисии, опазване на околната среда и спестяване на ресурси чрез модерни технологии и разумно потребление.

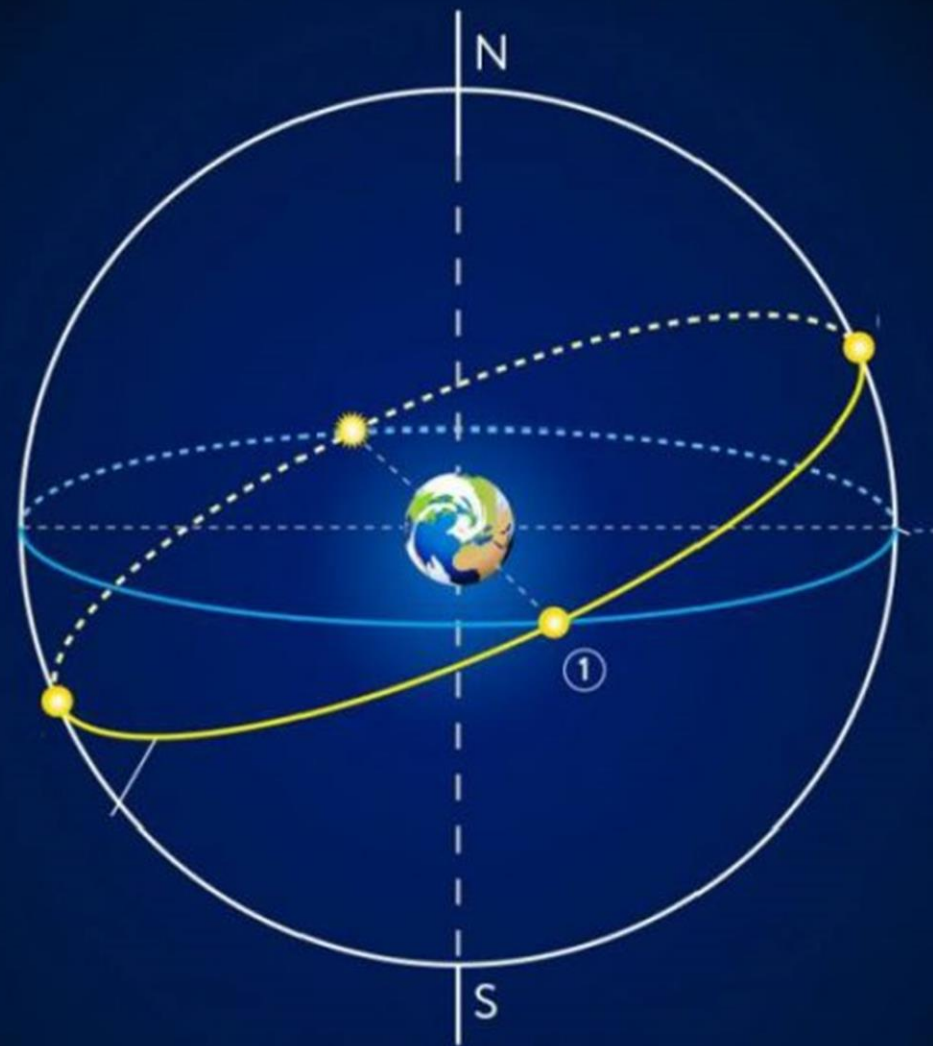
14 МАРТ – ДЕН НА ДЕЙСТВИЯТА ЗА РЕКИТЕ

Международният ден на действията за реките (International Day of Action for Rivers) е посветен на защитата на речните екосистеми, чистата вода и живота в тях. Инициативата стартира през 1997 г. в Куритиба, Бразилия, с цел повишаване на информираността и намиране на решения за опазване на свободно течащите реки от язовири и замърсяване.

20 МАРТ – ПРОЛЕТНО РАВНОДЕНСТВИЕ

Астрономическата пролет настъпва на 20 март 2025 г. в 11:01 ч. българско време, когато Слънцето пресича небесния екватор. Това е моментът на пролетното равноденствие в Северното полукълбо, символизиращ баланс, обновление и начало на по-дълги дни, докато в Южното полукълбо започва есента. Денят и нощта са приблизително равни, а Слънцето изгрява точно от изток. Денят се свързва с възраждането на природата и хармонията.

21 МАРТ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ГОРИТЕ

Международният ден на горите е обявен от ООН през 2012 г., за да повиши осведомеността за критичното значение на всички видове горски екосистеми. Празнува се в деня на пролетното равноденствие, фокусирайки се върху опазването, устойчивото управление и засаждането на нови дървета.

A photograph of a hand pouring water into a calm lake. The sun is shining brightly in the upper left, creating a starburst effect. The background features snow-capped mountains and a clear blue sky. The water being poured creates ripples and a small splash on the lake's surface. The entire image is framed by a green border with a geometric pattern on the right side.

22 МАРТ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ВОДАТА

Световният ден на водата се отбелязва ежегодно на 22 март от 1993 г. под егидата на ООН, акцентирайки върху значението на прясната вода, устойчивото управление на водните ресурси и достъпа до безопасна питейна вода за всички до 2030 г. Денят призовава към действия срещу водната криза, замърсяването и разхищението на вода.

23 МАРТ – СВЕТОВЕН МЕТЕОРОЛОГИЧЕН ДЕН

Световният метеорологичен ден, отбелязва основаването на Световната метеорологична организация (СМО) през 1950 г. Той насочва вниманието към важността на метеорологията за безопасността, развитието на обществото и разбирането на климатичните процеси. Всеки ден се акцентира върху актуални теми като ранното предупреждение, океаните и климатичните промени.

28 МАРТ – ЧАСЪТ НА ЗЕМЯТА

„Часът на Земята“ е най-мащабната глобална инициатива на WWF за опазване на природата, призоваваща за символично изгасяне на светлините на 28 март от 20:30 до 21:30 ч. Събитието цели повишаване на осведомеността относно климатичните промени, енергийната ефективност и нуждата от опазване на планетата.

6–12 АПРИЛ – СЕДМИЦА НА ГОРАТА

Седмицата на гората (традиционно през първата пълна седмица на април) е най-старият екологичен празник в България, отбелязван от 1925 г. Тя е посветена на значението на българската гора, нейното опазване, устойчиво управление и честване на лесовъдския труд. През този период се провеждат инициативи като залесяване, изложби и образователни мероприятия.

7 АПРИЛ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ЗДРАВЕТО

Световният ден на здравето се отбелязва от 1948 г. за учредяването на СЗО, все по-често акцентира върху екологичния аспект на здравето. Екологията е ключова за човешкото благополучие, тъй като замърсяването на въздуха, водата и почвата пряко причинява заболявания. Денят е насочен към действия за чиста околна среда, здравословен начин на живот и устойчивост.

22 АПРИЛ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ЗЕМЯТА

Международният ден на Земята се отбелязва всяка година на 22 април за привличане на вниманието към опазването на околната среда. Празникът води началото си от 1970 г. в САЩ, а от 1990 г. е международен, като България е сред първите страни, присъединили се към инициативата. Фокусът е върху климатичните промени и намаляването на замърсяването.

24 АПРИЛ – ДЕН НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ

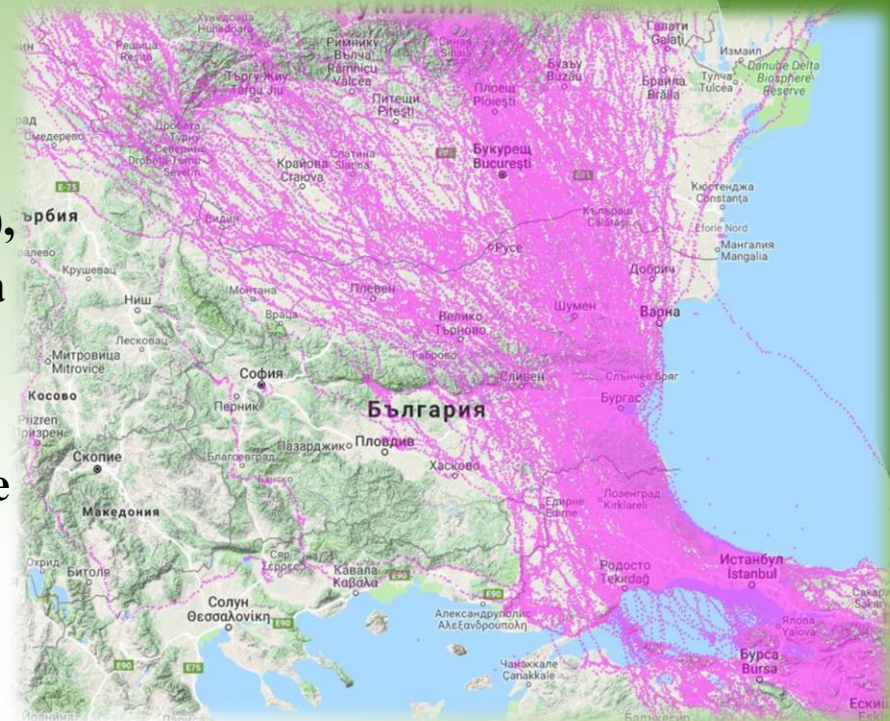
24 април не е общоприет или широко отбелязван международен „Ден на защитените територии“. Често, по повод Международния ден на Земята (22 април), през целия месец април се организират инициативи за опазване на околната среда, природата и защитените зони. Този период акцентира върху отговорността за съхраняване на биоразнообразието.

9 – 10 МАЙ – ДЕН НА МИГРИРАЩИТЕ ПТИЦИ

Световният ден на мигриращите птици, често отбелязван около 9-10 май (и втори път през октомври), е глобална кампания за повишаване на осведомеността за опазването на птиците и техните местообитания.

Целта е да се подчертае критичното значение на международното сътрудничество за защита на видовете по време на техните дълги миграционни пътища.

15 МАЙ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА КЛИМАТА

**Световният ден на климата
(или ден за борба с
изменението на
климата), обявен от
страните членки на
Рамковата конвенция на
ООН. Тази дата насочва
вниманието към
разрушителното влияние
на човешката дейност
върху природата и
необходимостта от
намаляване на
парниковите газове, за да се
ограничи глобалното
затопляне.**

20 МАЙ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ПЧЕЛИТЕ

20 май е обявен от ООН за Световен ден на пчелите, целящ да повиши осведомеността за критичната роля на опрашителите за екосистемите, биоразнообразието и световното производство на храна. Датата е избрана в чест на рождението на Антон Янша (1734–1773), пионер на съвременното пчеларство, като акцентът пада върху застрашените популации.

22 МАЙ – ДЕН НА БИОЛОГИЧНОТО РАЗНООБРАЗИЕ

Международният ден на биологичното разнообразие е обявен от ООН за повишаване на осведомеността относно защитата на видовете и екосистемите. Празникът отбелязва приемането на Конвенцията за биологичното разнообразие през 1992 г. Той подчертава човешката зависимост от природата за храна, здраве и чиста околна среда, борейки се с изчезването на над 25% от видовете.

24 МАЙ – ЕВРОПЕЙСКИ ДЕН НА НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРКОВЕ

24 май се отбелязва като Европейски ден на националните паркове, лансиран от Федерацията EUROPARC през 1999 г. Датата почита създаването на първите 9 национални парка в Швеция на 24 май 1909 г. Целта е повишаване на обществената подкрепа за защитените територии, опазване на биоразнообразието и насърчаване на устойчивото развитие и връзката с природата.

5 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Световният ден на околната среда е учреден от ООН през 1972 г. като най-мощната глобална инициатива за екологична осведоменост. Той насърчава действия за опазване на природата – от почистване и залесяване до борба с пластмасовото замърсяване, обединявайки милиони хора по света за възстановяване на екосистемите.

8 ЮНИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ОКЕАНИТЕ

Световният ден на океаните, определен през 1992 г. в Рио де Жанейро и честван официално от 2009 г. се отбелязва, за да подчертае жизненоважната роля на океаните като „бели дробове“ на планетата. Денят обединява усилия за защита на морските екосистеми от замърсяване, прекомерен риболов и изменение на климата.

15 ЮНИ – ДЕН НА ВЯТЪРНАТА ЕНЕРГИЯ

15 юни се отбелязва като Световен ден на вятъра (Global Wind Day) – международно събитие, посветено на популяризирането на вятърната енергия като чист, възобновяем и устойчив източник на енергия. Инициативата, координирана от Европейската асоциация за вятърна енергия (EWEA) и Световния съвет за вятърна енергия (GWEC), има за цел да повиши осведомеността относно силата на вятъра и потенциала му да промени света.

17 ЮНИ – ДЕН СРЕЩУ ОПУСТИНЯВАНЕТО

Световният ден за борба с опустиняването и засушаването е обявен от ООН през 1995 г. Целта е да се повиши обществената осведоменост относно загубата на плодородна земя, предизвикана от човешки дейности (обезлесяване, земеделие) и климатични промени, застрашаващи над 100 държави.

2 ЮЛИ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ЦВЕТЯТА

Международният ден на цветята в екологичния календар отбелязва тяхното разнообразие, красотата и жизненоважна роля в природата. Денят е насочен към насърчаване на грижата за околната среда, озеленяването и възпитаване на отговорност у децата чрез отглеждане на растения.

3 ЮЛИ – ДЕН БЕЗ НАЙЛОНОВИ ТОРБИЧКИ

3 юли се отбелязва като Международен ден без найлонови торбички (International Plastic Bag Free Day). Тази глобална инициатива има за цел да повиши осведомеността относно вредното въздействие на найлоновите торбички за еднократна употреба върху околната среда и да насърчи използването на устойчиви алтернативи.

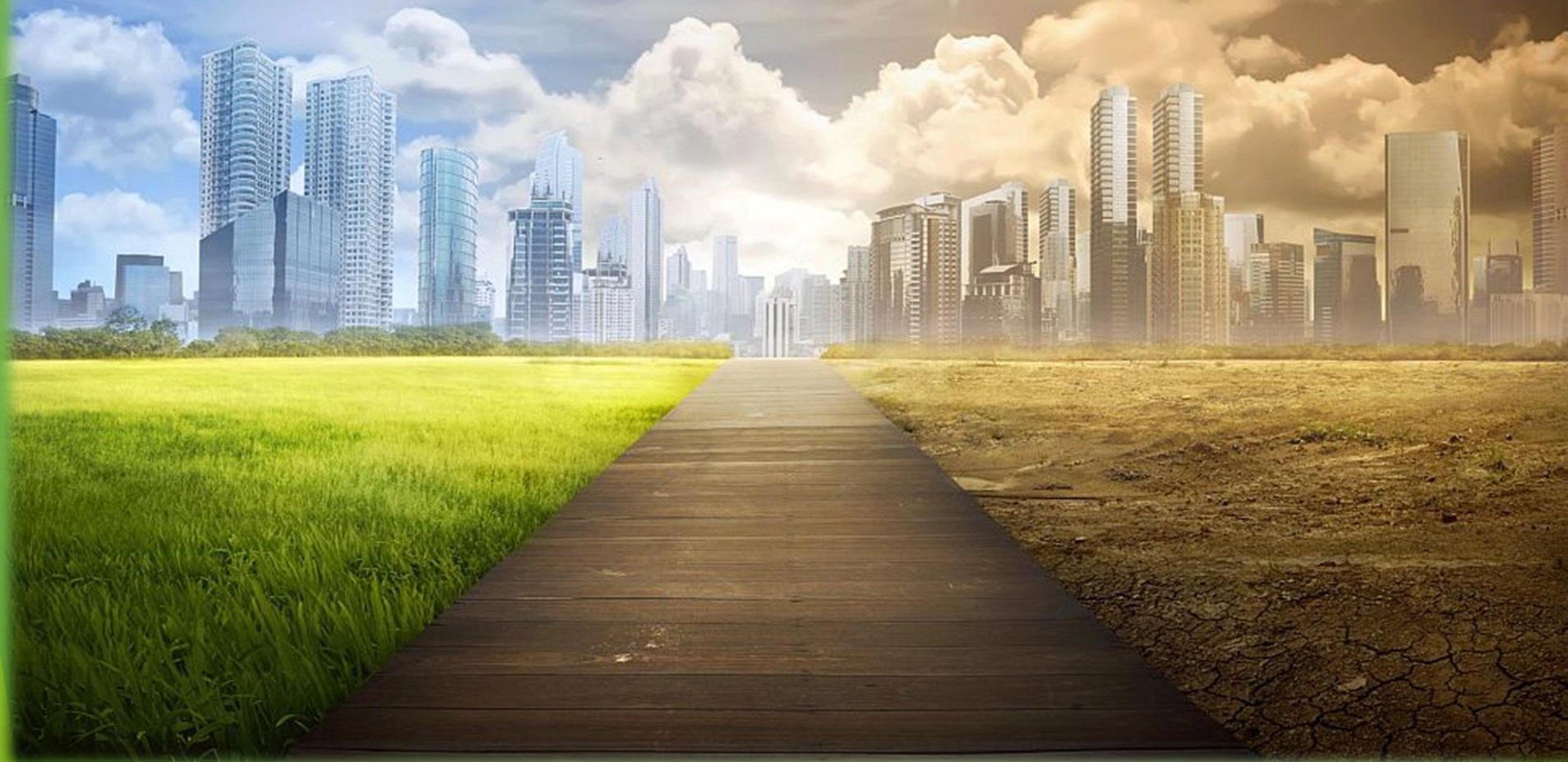
28 ЮЛИ – ДЕН ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДАТА

28 юли се отбелязва като Световен ден за опазване на природата, насочвайки вниманието към критичното състояние на природните ресурси и необходимостта от устойчиви действия. Този ден подчертава важността на защитените зони (като Natura 2000), опазването на биологичното разнообразие и намаляването на екологичния отпечатък, за да се осигури бъдеще за планетата.

7 СЕПТЕМВРИ – ДЕН НА ЧИСТИЯ ВЪЗДУХ

„Международен ден на чистия въздух за синьо небе“, установен от ООН през 2019 г. (за първи път честван през 2020 г.). Денят има за цел да привлече вниманието към вредните емисии, замърсяването на въздуха и въздействието му върху здравето и климата, призовавайки за интегрирани мерки за по-чист въздух.

16 СЕПТЕМВРИ – ДЕН ЗА ЗАЩИТА НА ОЗОНОВИЯ СЛОЙ

Международният ден за защита на озоновия слой е обявен от ООН през 1994 г. в чест на подписването на Монреалския протокол (1987 г.). Датата насочва вниманието към опазването на жизненоважния слой, предпазващ Земята от вредните UV лъчи. Този ден подчертава глобалните усилия за ограничаване на озоноразрушаващите вещества.

16 – 22 СЕПТЕМВРИ – ЕВРОПЕЙСКА СЕДМИЦА НА МОБИЛНОСТТА

Европейската седмица на мобилността 2026 (16–22 септември) е водещата кампания на Европейската комисия за устойчива градска мобилност. Тя приканва градовете да насърчават екологичен транспорт (ходене, колоездене, градски транспорт), завършвайки с Ден без автомобили, за да се намалят шумовото и въздушното замърсяване и да се подобри градската среда.

19 СЕПТЕМВРИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ПОЧИСТВАНЕТО

Световният ден на почистването (World Cleanup Day) се провежда всяка година през септември, като целта е обединяване на милиони доброволци за почистване на незаконни сметища и отпадъци от околната среда. Глобалното движение, започнало през 2008 г. в Естония, вдъхновява инициативи като „Да изчистим България заедно“.

21 СЕПТЕМВРИ – ДЕН НА МИРА И ПРИРОДАТА

21 септември, отбелязван като Международен ден на мира (обявен от ООН), в екологичен аспект подчертава неразривната връзка между глобалната сигурност и опазването на околната среда. Мирът не е само отсъствие на война, но и хармония с природата, като конфликтите често водят до унищожаване на екосистемите и ресурсите.

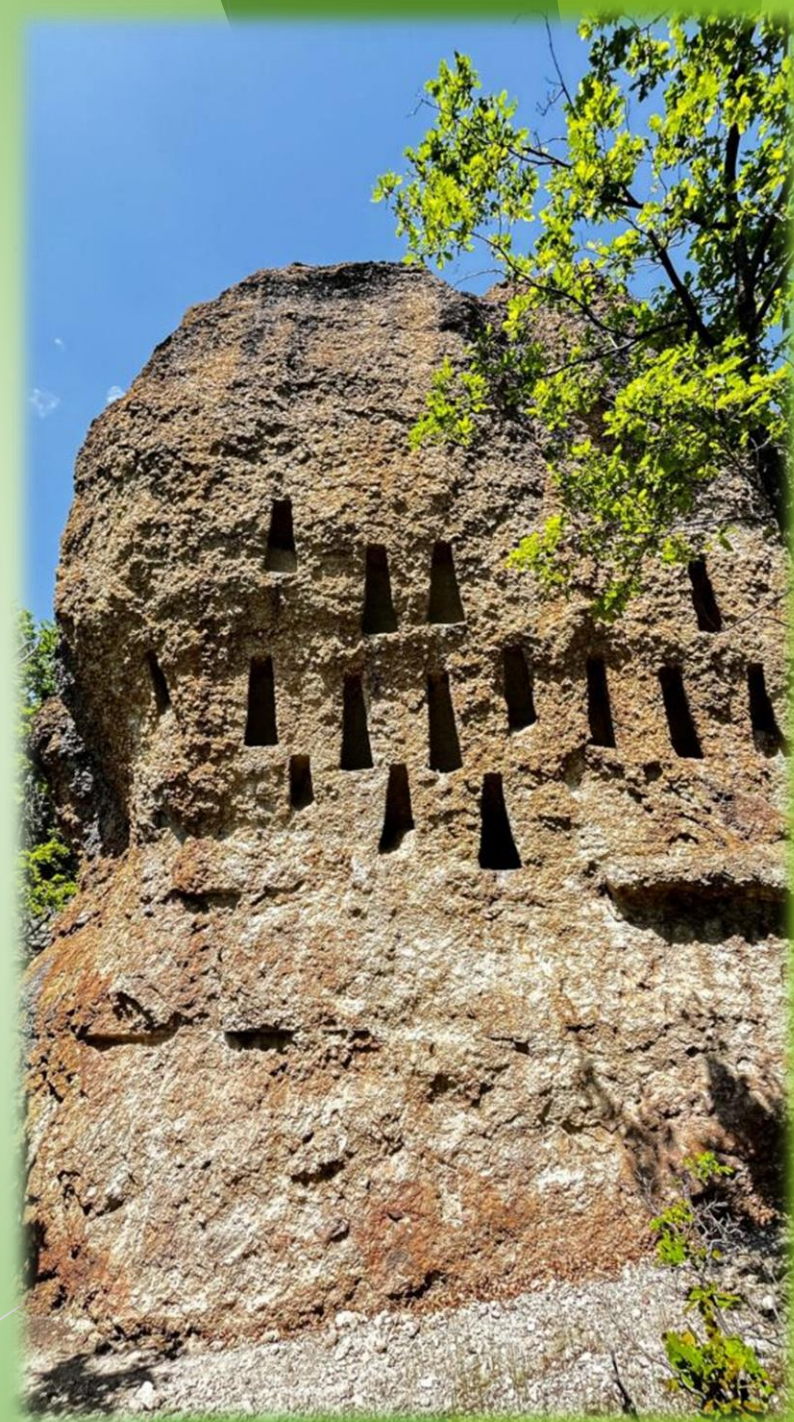
22 СЕПТЕМВРИ – ДЕН БЕЗ АВТОМОБИЛИ

22 септември е Европейски ден без автомобили, част от Европейската седмица на мобилността. Инициативата, стартирала през 1998 г. във Франция, цели намаляване на шума, вредните емисии и подобряване на градската среда чрез затваряне на централни зони за автомобили. Тя насърчава алтернативни начини на придвижване като велосипед, градски транспорт и ходене пеша.

27 СЕПТЕМВРИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ТУРИЗМА

Световният ден на туризма (27 септември), отбелязван от 1980 г. от UNWTO и подчертава необходимостта от устойчиви инвестиции за планетата чрез зелена трансформация, устойчива инфраструктура и образование. Екологичният аспект се фокусира върху минимизиране на отпечатъка, опазване на биоразнообразието и насърчаване на природосъобразни пътешествия, съчетаващи икономически растеж с грижа за природата.

3 - 4 ОКТОМВРИ - ЕВРОПЕЙСКИ ДЕН НА ПТИЦИТЕ

Европейските дни на птиците през 2026 година ще се отбележат традиционно през първия уикенд на октомври – 3-ти и 4-ти октомври 2026 г. (събота и неделя). Инициативата, организирана от BirdLife International, цели да повиши информираността за защитата на дивите птици и техните местообитания в Европа.

4 ОКТОМВРИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ЖИВОТНИТЕ

Световният ден на животните се отбелязва всяка година на 4 октомври, като целта е да се повиши осведомеността за хуманното отношение, защитата на видовете и техните права. Инициативата обединява усилия за борба с жестокостта и опазване на застрашените видове.

24 ОКТОМВРИ – ДЕН НА ООН

24 октомври, Денят на ООН, отбелязва влизането в сила на Хартата на ООН през 1945 г. В екологичен аспект, денят подчертава глобалната роля на организацията в борбата с климатичните промени, опазването на биоразнообразието и устойчивото развитие, насочвайки вниманието към общите действия, нужни за защита на планетата.

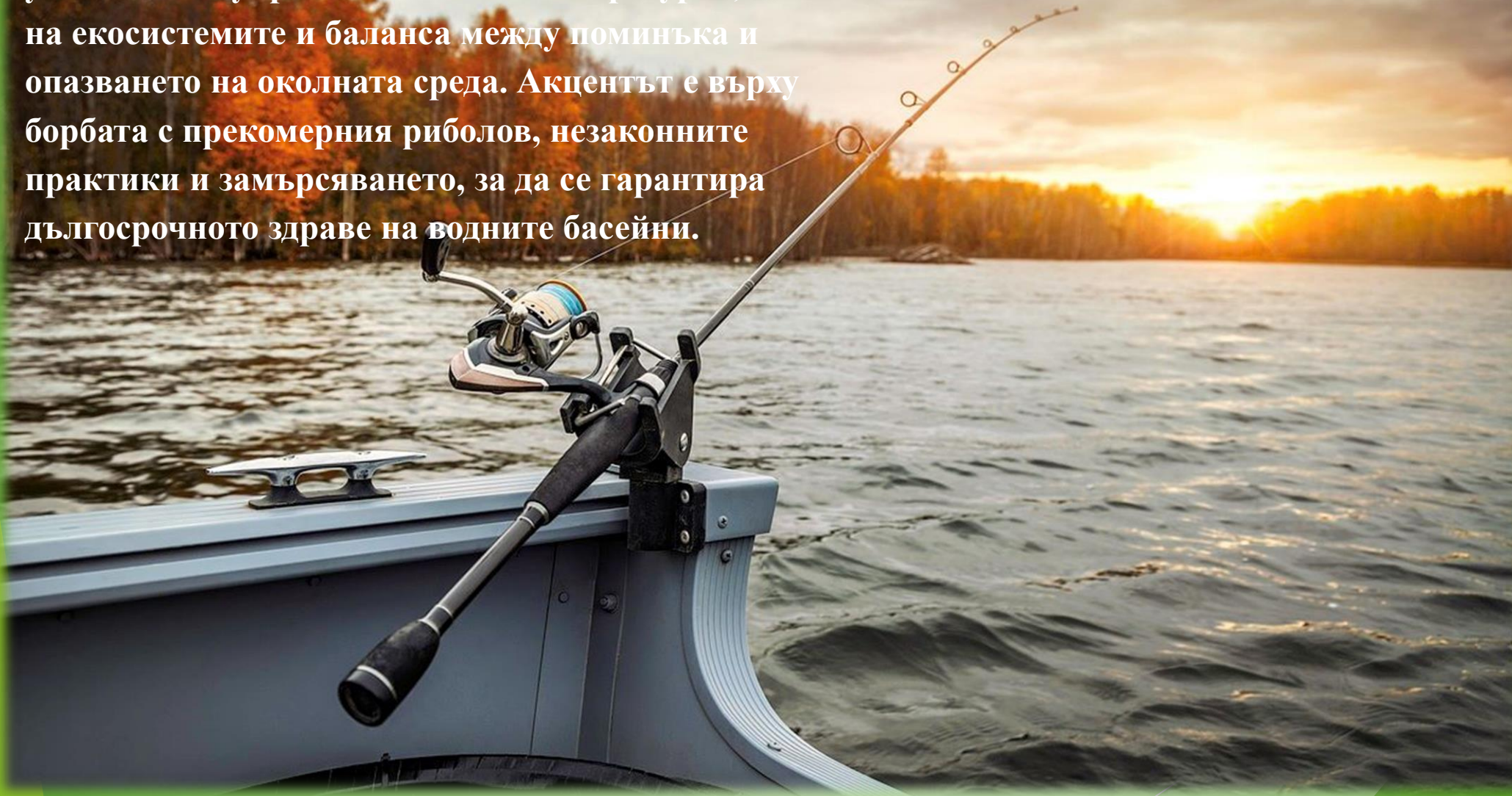
6 НОЕМВРИ – ДЕН СРЕЩУ ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ПРИ ВОЙНА

6 ноември е Международният ден за предотвратяване на експлоатацията на околната среда по време на война и въоръжени конфликти, определен от ООН през 2001 г.. Денят повишава осведомеността за дълготрайните екологични щети, причинени от военни действия, които разрушават екосистеми, ресурси и човешкото здраве, често засягайки няколко поколения.

21 НОЕМВРИ – ДЕН НА РИБАРСТВОТО

21 ноември се отбелязва като Световен ден на риболова/рибаря, насочвайки вниманието към устойчивото управление на водните ресурси, защитата на екосистемите и баланса между поминъка и опазването на околната среда. Акцентът е върху борбата с прекомерния риболов, незаконните практики и замърсяването, за да се гарантира дългосрочното здраве на водните басейни.

5 ДЕКЕМВРИ – СВЕТОВЕН ДЕН НА ПОЧВИТЕ

Световният ден на почвите се отбелязва ежегодно на 5 декември, за да подчертае важността на здравословните почвени ресурси и тяхното устойчиво управление. Почвата е основа за 95 % от храната ни и дом за 25% от биоразнообразието. Денят призовава за борба с деградацията, замърсяването и за защита на този жизненоважен ресурс за бъдещите поколения.

11 ДЕКЕМВРИ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ПЛАНИНИТЕ

Международният ден на планините се отбелязва всяка година на 11 декември от 2003 г. насам, след решение на Общото събрание на ООН от 2002 г. Целта е да се повиши осведомеността за значението на планините за живота, устойчивото развитие на планинските райони и опазването на техните крехки екосистеми, които осигуряват сладка вода и биоразнообразие.

